

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов!

12-шо (3608) №,
2023 ий 24 март,
кугарня.

Мде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Юзо модыш аланыште

27 март —
Театрын
тўнямбал кечыже.

Фотом театрын архивыштан, налме.

Кажне йоча, сценыш лектын, йоратыме йомакше гыч геройын рольжым модын ончынеже, очыни. Йошкар-Оласе «Воштончыш» образцовый музыкально-драматический театр тидлан моткоч сай йоным ышта. Ты театр калык-лан палыме. «Тумна ден Рывыж», «Мо эн шергакан?», «Кинда-Кунда» спектакльла дене ача-ава, ўдыр-рвезе-влакын пагалымашыштым сулен. «Воштончыш» театрыш коштшо йоча-шамыч, икоян еш семын келшен, нелылы-

кым пырля сенен, у сенымашыш шуын илат. Нуным снимкыште ужыда. Театрыште мариш шўлыш озалана. Тушто, рольым модын, артист койшышым ончыкташ веле огыл, шочмо йылмым йораташ, пагалаш туныктат. Изи артист-влак мастарлыкыштым Москошто, Саратовышто, Ижевскыште да шуко моло вере ончыктеныт. Одо кундемыште эртаралтше «Театр и дети» всероссийский да «Театральная юность Марий Эл» республикысе фестиваль-

лаште сенышыш лектыныт. Юл кундем федерал округысо «Театральное Приволжье» йоча да самырык коллектив-влак фестивалын Марий Эл Республикысе йыжынгыштыже сегыше лийыныт да окружной этапышке ушненыт. Сеныше-шамычым 27 мартыште палемдат. Изи артист-влакым уста вуйлатыше, Марий Элын калык артистше С.И.Никитина ончыко вўда.

Умбажыже 3-шо
лаштыкыште лудса.

Унала ўжыныт Сенгымаш

Москошто «Туристический код моей страны, города, посёлка, района – PRO-туризм» всероссийский конкурсын очный йыжынже эртаралтын. Тушто 500 финалист тагасен. Марий Элын чапшым Йошкар-Олан историйже тоштерын пашаенже К.Н.Скрябина ден Политехнический лицей-интернатын тунемшыже Мария Терюхова **(снимкыште)** араленыт. Мария историйым да ИКН-ым тунуктышо О.В.Туллюлюк дене пырля «Гастрономический тур по Республике Марий Эл» проектым ямдылен да «Гастрономический туризм. Почувствуй вкус» тагасыште сенгышыш лектын. Ксения Николаевна «По Царевкокшайску с Матрёной Кореповой» проектым аклаш луктын да «Прикоснись к истории» тагасыште кокымшо верым сенген налын.

Фотом Интернет гыч налме.

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Историйым шергалына

1111 ий 27 мартыште Владимир Мономах князьын вуйлатыме руш дружине Сальнице эйер воктене половчан-влакын войскаштым кырен шалатен. Тылеч вара нуно Русьым керылт пурымым чарненыт.

Кугешнена

Морко посёлкышто шахмат дене районисо тагасымаш эртаралтын. Коркатово лицейын командыже кубокым да икымше верым сенген налын. Райназ Шаймарданов ден Никита Васильев шке ийготан-влак коклаште сенгышыш лектыныт. Юлиана Дядичкина ден Артур Мамаджанов кокымшо лийыныт, Андрей Николаев кумшо. Нуным Р.З.Сабинова ден О.В.Тимофеева ямдыленыт.

В.СМИРНОВ.

Морко, Коркатово.

Икымше лийынна

Мый хип-хопым, уремысе куштымашым тунемаш «Му studio» студийыш коштам. Группына «MatrYoshka kids new» **(снимкыште)** маналтеш. Шукерте огыл Йошкар-Оласе

Сенгымашын ХХХ идалыкше лүмеш тўвыра полатыште «Рэп-территория» олесе фестиваль-конкурс эртаралтын. Тушко тўрлő ансамбль, шкет куштышо ўдыр-рвезе-влак ушненыт. Тагасымаш чоным тургыжландарен: ме кугу сценыш икымше гана лектынна. Тыршымына арам лийын огыл. Икымше степеня лауреат лўмым налынна. Вуйлатышына Диана Васильевна Авдеевалан тау.

Фотом еш архив гыч налме.

Артём ИВАНОВ.
Йошкар-Ола,
24-ше номеран
школ.

Российысе увер

Тунуктышо да тунемше-влак, ныл еган командым погыза да **«Школьный музей – взгляд в будущее»** всероссийский конкурсыш ушныза. Келшыше тагасым ойырен, пашам **31 май марте** колтыза. Тўрысе увер – schoolvictorymuseum.ru сайтыште.

Сўретлаш йоратыше ўдыр-рвезе-влакым **«Рисуем Победу»** всероссийский акцияшыке ушнаш ўжыт. Пашам risuem-pobedu.ru сайтышыке **1 май марте** колтыман. Сенгыше-шамычым 9 майыште палемдат.

«Цифровой ликбез» всероссийский тунуктымо проект пашам тўгалын. Тудо **4-11-ше класслаште** тунемше-влаклан кельштаралтын. Интернетым лўдыкшыдымын кучылтмо нерген видеоролик-влакым digital-likbez.datalesson.ru ссылке дене ончаш лиеш.

Марий Элысе увер

Йошкар-Оласе **«Виктория»** йоча музыкальный театр **«Циолковский, ты был прав!»** интерактивный спектакль дене тўвыра инициативе-влак Президент фондын конкурсыштыжо сенгышыш лектын. Спектакльын режиссёр-постановщикше – Ольга Кислицына.

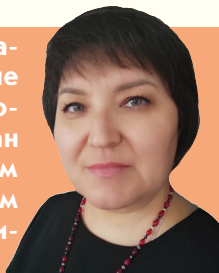
Марий Элыште калыкле тўвыра да сымкытыш декаде тўгалын. Ты жапыште тўрлő фестиваль, ончер, конкурс эртаралтыт. **1 апрельыште** декаде Я.Эшпай лўмеш Марий кугыжаныш филармонияшыште торжественно мучашлалтеш.

«Орлёнок» всероссийский йоча рўдериште хор да вокал коллектив-влакын российысе конкурсышт эртаралтын. Йошкар-Оласе **19-ше номеран школын хоржо** кокымшо верыш лектын. Саламлена!

Юзо модыш аланыште

Тўналтышыже – 1-ше лаштыкыште.

1999 ийыште «Зеркало» руш музыкально-драматический йоча театр-студийым вуйлатыше О.В.Пчелина Марий самырык театрын художественный вуйлатышыже О.Г.Иркабаевлан марий икшыве-влаклан тыгаяк театр-студийым почаш темлен. Олег Геннадьевич ты пашам Марий самырык театрын артистше С.И.Никитинан (снимкыште) ўшанен.

– Светлана Ивановна, тынар ий жапыште тендан шулдырда йымач ятыр артист кушкын лектын.

– Кө театр деке шўман, тудо шке корныжым садак муэш. Эрвина Гордеевам, Маша Ивановам (Пчёлкина), Даниил Кораблёвым палемден коден кертам. Нуно кызыт калыкклан палыме улыт. Тугеже лектыш уло. Кызытсе коллектив гычат ончыкылык артист лийыт манын ўшанем. Изи артистем-влакклан нуным пример шотеш кондем.

– Кызыт театрыш мыняр йоча коштеш?

– Лучко наре погына. Тўналтыш, кыдалаш, кугурак класслаште тунемше, студент-влакат улыт.

– Олаште илыше, утларакше рушла кутырышо икшыве-шамыч дене пашам ышты-маште нелылык лектеш мо?

– Марла сайын кутырышо йочам муаш, чынжымак, йөсө. Тыгеат лиеда, йоча кутырен мошта, но театр деке шўман огыл: кеч-кузе тырше, сценыште шкенжым ончыктен огеш керт. Тыгай икшыве-влак репетицийыш коштым писын чарнат. Пьесын але йомакын тўн шонымашыжымат сайын умылен шуктыман. Южгунам марий шомакын мом ончыктымыжым рушла умылтараш перна. Мемнан ешышкына кажне ийын ушнаш кумылан-влак ешаралтме куандара, но тўн энгертыш икмыняр ий дене коштышо ўдыр-рвезешамыч улыт. Нунылан кугурак рольым ўшанем.

– Рольым шеледыме годым мом шотыш налыда?

– Артист сценыште «илышаш». Тудо муренат, куштенат, күлеш годым шып шогенат моштышаш. Илышыште кө кузерак коймым, тудын могай ойыртемже улмым шекланем. Икте янылык образышкыже писынрак пура гын, весе айдемын койыш-шоктышыжым сайынрак почын ончыкта. Ийготымат шотыш налам.

– Пашаштыда тўрлө йоным кучылыда. Кумдан палыме артист-влак дене пырлят ик сценыш лектыда?

– «Воштончыш» театр гыч кушкын лекше студент-влак польш кидым шуялташ эре ямде улыт. Кугу артистшамыч дене ик сценыште лияш – пайдале опыт. Лишыл жапыште «Токтар патыр» спектакльым шындаш шонена. Тышке ача-ава-влакымат ушынена. Ава, ача ден эре мөнгыштө рольым пырля тунемыт. Сценыште вашла энгертен модыт. Иктыже мутым монда гын, весыже полша. Тидым эскераш моткоч онай. Тыге йоча да ача-ава коклаште вашкыл пенгыдемеш, икте-весым куштылгынак умылат.

Е.ИВАНОВА мутланен.

Йöратыме кружок

Мый «Марла кутыраш тунемына» кружокыш коштам. Тудым Людмила Сергеевна Логинова вўда. Кружокышто учебникым, компьютерым кучылтына. Интерактивный она полшымо дене шинчы-машнам тергена. Тиде кружок мыланем келша. Тушто моткоч онай.

Виктория ИБРАШКИНА.

2-шо номеран

Морко школ.

Синквейн

Класс

Волгыдо, йонгыдо.

Тунемына, модына, юарлена.

Пырля погынымо вер.

Пöлем.

Софья ЛЕБЕДЕВА.

Советский, Öрша.

Вашлиймаш кумыланда

Шуко йоча изирак класслаште тунеммыж годымак шканже келшыше ончыкылык профессиыйым ойыра. Южышт кугурак класслаштат кө лийме нерген огыт пале. Йошкар-Оласе «Лира» йоча сымктыш школышто тунемше-влак пиалан улыт. Нуно изинек профессиональный шинчымашым налыт. Кажныже сўретче, мурызо, куштызо, семўзгарым шоктышо огеш лий гынат, сымктышышым умылаш, тудым вес шинча дене ончаш тўналеш. Йоча-влак чын корным ойырышт манын, выпускник-шамыч дене вашлиймашым ий еда эртарем. Шукерте огыл «Кушко тунемаш каяш?» художественный унагудыш студент-влакым ўжынам (снимкыште). Нуно кидмастар, дизайнер, ИЗО-м туныктышо лияш ямдылалтыт. Ўдыр-шамычын «Ме тиде профессиылан сўретче, ожнысо выпускник-влак дене вашлиймаш деч вара утларак кумылангынна» манын ойлымыштым колаш куанле лийын. Тугеже паша арам огеш ышталт.

Фотом школ архив гыч налме.

А.В.ВОЛКОВА.

«Кугу Какшанлан» – 30 ий

Түнямбалне тўкыдымў мланде, чодыра, яндар вўд, янлык ден кушкыл-влак ий гыч ийыш шагалемыт. Нуным арален кодымаште заповедник-шамыч тыршат. «Кугу Какшан» заповедник ты шотышто кугу сомылым шукта. Тудлан тений кумло ий темын.

– «Кугу Какшан» канде шўртан эгер дене тўрлымў нимучашдыме ужар шартышым ушештара. Тудо Килемар да Медведево районлаште верланен. Кумдыкшо – 21428 гектар. Нугыдо чодырам верын-верын куп, олык алмаштат. Кугу Какшан эгер – заповедникын вўргорныжо. Тыште тыгак Шушзер, Кошеер, Капсина ер-влак улыт, – оила вуйлатышын экопросвещения да познавательный туризм вяндыме шотышто алмаштышыже О.В.Грудцына.

«Кугу Какшаныште» могай гына янлык, кайык, шукш-копшанге, кушкыл, понго уке?! Шуэн вашлиялтшат ятыр. Тиде комаголя, вўдкома, урымдо, йошкаршашке, кожгупшўльў, курыкышто илыше вырланге, изи юмынтага, ошсанга, йошкар лудо, купысо сфагнум, шургопшанге, порсынлыве,

пужгавонго да ятыр молат. Нуным Йошкар книгашке пуртымо. Ойыртемалтше янлык-влакын илышыштым эскераш фотоловушко полша. Видеош енот пий, шурманше, эгер кома да молат логалыныт.

Йоча ден кугуен-влаклан пўртўсын моторлыкшым эскераш тунемаш, тудым

шымлаш да аралаш тўрлў квест, конкурс, акция полшат. Йочасадыш коштыш-шамыч «Медвежонок – символ заповедника» усталык конкурсышко ушнат. Школышто тунемше-влак «Мир заповедной природы» сўрет конкурсышто мастарлыкшым ончыктат. «Заповедная поляна», «Заповедная тропинка» квестлаште янлык, кайык, кушкыл нерген йодыш-шамычлан вашештат, тўрлў заданийым шуктат. Пўртўс лонгаште еш дене канаш экокормо-влак йўным ыштат.

Заповедникын лўмгечыжлан пўлеклалтше «Большой Кокшаге – 30» акцияым сочкылыште шукерте огыл увертареныт. Тудо идалык мучко шуйна. «Кугу Какшанын» лўмгече идалыкше тўрлў мероприятийлан, конкурслан, акциялан поян лиеш. Йоча-влак, теат ушныза.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Фото-влакым заповедникын архивше гыч налме.

Орлан-белохост – ошпоч.

Выухоль – вўдшашке.

Осокорь – Водяной орех – ошкыпу.

Вўдпўкш.

«Деревья – Конкурсы памяти природы»

– «Деревья – памяти природы» всероссийский фотоконкурсум увертареныт. Россиясе национальный реестрышке пуртымо шуко ияш пушенге-влакым войзыман. Конкурсышко ушнаш йодмашым да фотом rosdrev.ru сайтыш 1 октябрь марте колтыман.

Шўлаш ласка

Шошо – сылне кече.
Эркин лум шула.
Шошо кече годым
Шўлашат ласка.
Лектым мый уремыш,
Кече шыргыжеш.
Шырчык куаналын,
Сылнын мураlesh.

Гавриил АЛЕКСАНДРОВ.
Морко, Арывн.

Волжский, Сотнур.

Чон дене шижман

Шошо – эн кужун вучымо да йўратыме пагыт. Тыгодым чыла чонан ылыжеш, у вий ешаралтеш. Ончыкылык сай илышлан ўшаным пуа. Шошын лишеммыжым кўргў чон дене шижман. Тидлан пўртўсыштў утларак лийман. Он тич поген, яндар южым шўлалтен колтет – куштылгылыкым шижат, кумыл веселарак лиеш. Кава канде да волгыдо, чевер кече шокшо йоллаж дене куандара. Шокшо эл гыч кайык-влак толыт.

Мария ВАСИЛЬЕВА.

Шошымсо лум

Теле пагыт дене чеверласенна гынат, тудо мемнан кундем гыч ынеж кай. Ик кечын кава сур ыле. Пыл-влак мланде деч изиш гына кўшнў ийыт, шонет. Кенета лум велаш тўнгале. Тудо пушенгылан ош пижым чиктыш, пўртлан шовычым пидыктыш, печылан упшым упшалтыш. Мардеж талышныш. Ош йомак мучашке лишемат, кече шыргыжале. Тугеже шошо толынак.

Лювена ФЕДОТОВА-ГРАДОБАЕВА.

Параньга, Матародо.

Марий муро – чоныштышт

Тюмень областысе марий-влакын национально-культурный автономийыштым вуйлатыше М.А.Меньших «Кече» ансамбльым (снимкыште) 2019 ийыште чумырен. Эн ончыч уныкаже-влаклан, Данил ден Настялан, «Йўржō йўреш» мурым туныктен. Нуным ужын, Настян йолташ ўдыржат марла мураш кумылангын. Икмыняр жап гыч эше ныл икшыве ушнен. Чонышкышт марий муро эрелан шынген. Посна пōлем укелан кōра Маргарита Анатольевна нуным мōнгыштыжō иквереш чумыра, усталыкыштым виянда.

Ушан туныктышына

Вачыш котомкам сакен,
Школьш мый куржам вашкен.
Туныктышем моткоч вуча,
Туштым, йомаклам ойла.

«А» ден «Я»-м раш палена,
Примерым чын ме шотлена.
Туныктышына ушан могай,
Лийнена меат тыгай.

Илья АТНАБАЕВ.

Татарстан, Агрыз, Буймо.

Суксо гай

Уло мыйын шўжарем,
Сылне-сылне курчакем.
Шинчаже тудын суксын гай,
Канде-канде кава гай.

Мыйым школыш ужата
Да толмем моткоч вуча.
Пōртылам – пеш йывырта:
«Азием пура, ура-а!»

Булат ИМАМИЕВ.

Татарстан, Кукмара, Уял.

М Дартле – чолга,
чулым.

– Кече уло тўням волгал-тара, шокшо «кидше» дене капым веле огыл, чоным ырыкта. Икшыве-влакат тыгаяк улыт. Садлан ансамбльым тыге лўмденна, – ойла вуйлатыше. – Тюменьыште марий-влак ятыр улыт. Марла кутырышо йоча укеат. Марий йылме йомеш манын, чонем коршта. Икшыве-шамыч

марий тўвыра, йўла, модыш нерген палышт манын, ансамбльым чумыренам.

Марий ача-аван рушла кутырышо йочаштым марла мураш туныкташ куштылгы жакогыл гынат, ансамбльын репертураже кажне ийын пойдаралтеш. Тўрлō конкурсышто усталыкыштым ончыктат.

Тюменьыште эртаралтше «Радуга», «Мост дружбы» фестивальлашке эре ушнат.

М.Меньшихын ончыкылык паша радамже кўжгō. Ансамбльлан посна пōлемым ойырен, йоча-влак дене пырля марий куштымашым шындаш, нуным икмыняр семўзгарым шокташ туныкташ шона.

Е.ИВАНОВА.

Палыме лийына

Мый Татарстан Республикашты верланыше Муслюм район Шопкер ялыште илем. Шочмо веремым чот йōратем. Пошкудо Марий Полер ялысе школышто 9-ше классыште тунемам. Ачам ден авам тыштак пашам ыштат. Авам англичан йылмым туныкта, ачам – физкультур да искусство уроклам. Лишыл енем-влак дене кугешнем. Мый сылнымутлан шўман улам: яра жапыште почеламут-влакым возкалем. Сайын тунемаш тыршем.

Кирилл ШАМУКАЕВ.

М Мутерым филологий шанче кандидат А.А.ИЛИЕВА ямдылаш полшен.

Ныргындыш ялысе йочасадыште «Поэзий аршаш» пайремым ий еда эртарена (снимкыште). Кугуракоштышо нўога-влак почеламутым лудыт, марий мурым мурат, марла куштат. Пайремыш ача-ава, кочакова-влакым ушена. Нуно йоча-шамыч дене пырля марий калык модыш дене модыт. «Ямде лий» газетыште савыктыме туштым, йомакым, почеламутым, модыш-влакым кучылтына. Пайремым ешартыш шинчымашым пуышо педагог Н.М.Иванова, мурсем вуйлатыше И.В.Машканцева да мый ямдылена.

Сылне пайрем

Одо кундем, Карагōл.

Э.В.БЕРДНИКОВА.

Палаш онай

«Йочасад» шомак немеч йылме гыч пурен. Тудым 1837 ийыште Фридрих Фрѐбель шонен луктын да Германыйште икымше йочасадым почын. «Йоча – тиде илыш пеледыш, – ойлен Ф.Фрѐбель. – Тудым садым ончен куштышо еггына туныктен кертеш».

кочкыш йорварым, курчакым ышташ, янлык-влакым пидаш але темылан келшыше вургемым ургаш лиеш.

«Йомакым шонен лук» модыш йылмым лывырташ полша. Воспитатель тўрлў теме почеш сўрет фоным ямдыла. Йоча-влак, изи модышлам, шинчалан руаш гыч ыштыме фигурлам кучылтын, сўретыш шындылын, йомакым шонен луктыт, модыт.

Ньога, ача-ава, йочасадысе воспитатель-влаклан пўлеклалтше «Йоча сандалык» у лаштыкым темлена. Тудым Йошкар-Оласе 53-шо номеран «Изи патыр» йочасадын кўшыл категориян воспитательже Ольга Валерьевна КАЗАНЦЕВА (снимкыште) ямдылаш тўналеш. Йодышда, канашда, темлымашда-влакым вучен кодына.

«Модыш – уш погыш»

Йочасад – тиде онай, весела, юзо тўня. Тушто ньогалан тўрлў могырым виянгын кушкышыже чыла йўн пуалтеш. Тўн верым модыш айла. Тудын гоч йоча илышым пален налеш, икте-

Ушан ой

Йоча пеш кўлешан пашамыштымыж годымат модшаш. Тудын пўтынъ илышыже – модыш.

А.С.МАКАРЕНКО.

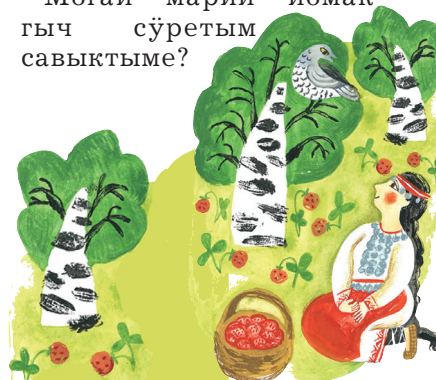
Сюжетно-ролевой модышышто йоча кугыен-влакын пашаштым, мутланымыштым модыш гоч почын ончыкта. Мутлан, «Эмлым-вер», «Театр», «Ателье», «Аптеке» да моло темешамычым тарваташ лиеш. Йоча-влак шке кумылын тўрлў рольым ойырен налыт. Рольлан келшыше вургемым чият, шкаланышт паша верым келыштарат (снимкыште).

Модышышко ача-ава-шамычым ушаш лиеш. Нуно модышлан шке кид дене ыштыме арвер-влакым ямдылен кертыт. Мутлан, фетр гыч тўрлў фруктым, емыжым, пакчасаскам, шинчалан руаш гыч кочкыш йорварым, курчакым ышташ, янлык-влакым пидаш але темылан келшыше вургемым ургаш лиеш.

весым пагален, келшен илаш тунемеш, тўняумылы-машыже пойдаралтеш, чолга лиеш. Модыш-влак тўрлў лийыт: усталыкым вияндыше, сюжетно-ролевой, дидактический, калык.

Калык модышышто тўрлў калыкын модышыжлан энерташ лиеш. Мыланна марий калык модыш утларак лишыл. Ожно кугезына-влакат пайремым модыш деч посна эртарен огытыл. А.Е.Китиковын «Модыш – уш погыш» книгагыштыже кумданрак пален налаш лиеш.

Могай марий йомак гыч сўретым савыктыме?

Йомакым воспитатель-влак дене пырля лудса да модын ончыктыза.

Дидактический модыш, йоча-влакын ийготыштым шотыш налын, тўрлў лиеш. Мутлан, мут дене модмаш, ўстембал модыш, тўрлў арвер дене модмаш. «**Мыйын шочмо Марий мланде**» ўстембал модыш йоча-влакым шочмо верым йўраташ кумыланда. Марий кундем нерген шуко ум пален налаш полша. Модыш 8 ужаш гыч шога: 1.«Калыкын уш-акылже». 2.«Мыйын йўратыме мландем». 3.«Марий мландын патырже-влак». 4.«Калык семўзгар-влак». 5. «Марий кочкыш». 6.«Марий калык вургем». 7.«Мотор вершўр». 8. «Марий йомак-влак».

Тўрлў арвер дене модмаш парнялам лывырташ, тўсым палаш, шотлаш туныкташ полша. Тидлан прищепкым, полдышым, ате петыртышым, кўм, пўгыльмым да молымат кучылташ лиеш.

Йоча кубикым кышка. Могай тўсыш логалеш, тугай ужаш гыч заданийым ышта. Чын вашмутым пуымыжлан фишкым налеш.

Шошым конден

Сай уверым, йолташем,
Тыланет каласынем.
Толын шемгорак тўшка,
Шошым конден унала.

Кече пешак шыргыжеш,
Чыланнам модаш ўжеш.
Вўд ўмбалне ий шула,
Йўшто телым нангая.

Темур КАМОЛОВ.
1-ше номеран Шернур школ.

ФОТОМ ШКОЛ АРХИВ ГЫЧ НАЛМЕ.

Саламлена!

П а р а н ь г а район Матародо ялысе «Сказка» йоча-садыш коштшо Павел Воронцовым шочмо кечыж дене ш о к ш ы н саламлена. Пенгыде тазалыкым, йолгорно гай кужу ўмырым, сенымашым, куаным тыланена. Шошымсо мардеж гай писе, чолга, илышлан куаныше лий. Мемнам эреак куандаре.

Саламлымаш дене ача-ават, коча-коват, Ульяна шўжарет, йолташет-влак.

Калык пале

- Лум ондак шулаш тўналеш – шошо кужун шуйна.
- Шемгорак ден турий ондак толыт – шошо леве лиш.

Ме, Морко район Унчо школын икымше классыштыже тунемше ўдыр-рвезе-влак, аван пайремжылан тыгай сылне пўлекым ямдыленна **(снимкыште)**. Нунылан марий мурым муренна, почеламутым сылнын лудынна. Ме авана-влакым йўратена, нунылан эре полшаш тыршена.

Йолташ ўдырем

Йолташ ўдырем – Кира Иванова. Тудо визымше классыште тунемеш. Кира дене пырля модына, икте-весе дене тўрлў йодышым канашена, кеч-могай пашам пырля ыштена. Тудо математике, музык, марий йылме, биологий, руш йылме предметлам йўрата. Йолташемым моткоч пагалем.

Лана СТЕПАНОВА.
Морко, Эгерсола.

Ребус

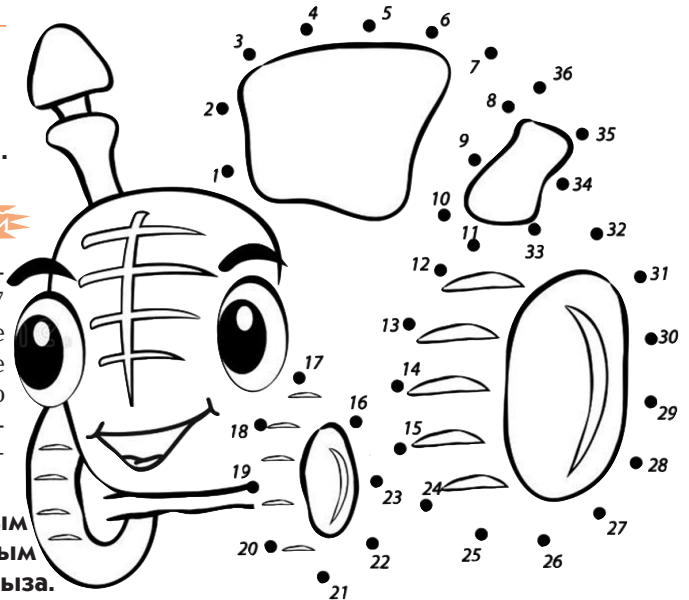

Ўдыр огыл – муралеш,
имне огыл – куралеш.
Тушто.

Палаш онгай

Эн кугу тракторым 1977 и й ы ш т е Америкыште ыштыме. Тудо Big bud маналтын. Куатше – 900 имньвий.

Точко-влакым ушен, сўретым чиялтыза.

МАРТ		М.Шкетан лўмеш Марий кугыжаныш драме театр	
24	пт 16:00	ПРЕМЬЕРА «Йошкар-Ола театрыналь» ГАМЛЕТ. МАШИНА. ЦЕМЕНТ Спектакль-кино	У. Шекспир, Ф. Гладков 3 ч.
25	шм 16:00	ТОРЕШВАТЕ /Укрошение строптивой Музыкальный комедий	У. Шекспир 2 ш. 30 м.
26	вс 11:00	ПРЕМЬЕРА ВОЛШЕБНАЯ ЛАМПА АЛАДИНА Музыкальная сказка. На русском языке	А. Чупин 1 ч.
26	вс 16:00	ПРЕМЬЕРА СПАСТИ КАМЕР-ЮНКЕРА ПУШКИНА История несостоявшегося подвига	М. Хейфец 2 ш. 10 м.
30	из 18:00	ТУЛАР ДЕН ТУЛАЧЕ /Сват и сваха Музыкальный комедий	Н. Арбан 2 ш. 10 м.

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamdelii.rf

УЧРЕДИТЕЛЬ:
Марий Эл Республикаысе
культур, печать да
калык-влакын пашашт
шотышто министерстве.

Газетым редакцийыште
погымо да верстатлыме,
«Марий Эл Республикаысе
Правительствын типографийже» ООО-што ямде
оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын
адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Кыл, информационный тех-
нологий да массовый коммуникаций
сферым эскериме шотышто федераль-
ный службын Юл кундем федеральный
округысо управленийыштыже регис-
трироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01335,
2021 ий 29 сентябрьыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шоныма-
шышт тўрлў лийын кертыт. Серыш-
влак мўнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо пўрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс).

КОНКУРС

**Аня ден Миша
ВИНОГОРОВМЫТ.
Звенигово, Кожласола.**

**Настя ТАРАСОВА.
Медведево, Знаменский.**

Авторын фотожо.

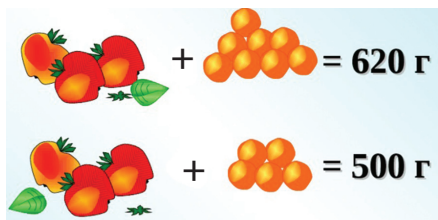
Ит лүд

Теле, кушко тый вашкет,
Шылын мый денем моднет?
Шого, пырт юарлынем,
Мамык лумым кышкылтнем.

Шошо дечын тый ит лүд,
Тудын пешак йүштө вүд.
Кече дечын тые шыл –
Йөршынак ок му кычал.

Н.ГОДУНОВА.

Йошкар-Ола.

**Ик мандаринын нелытше
могай!**

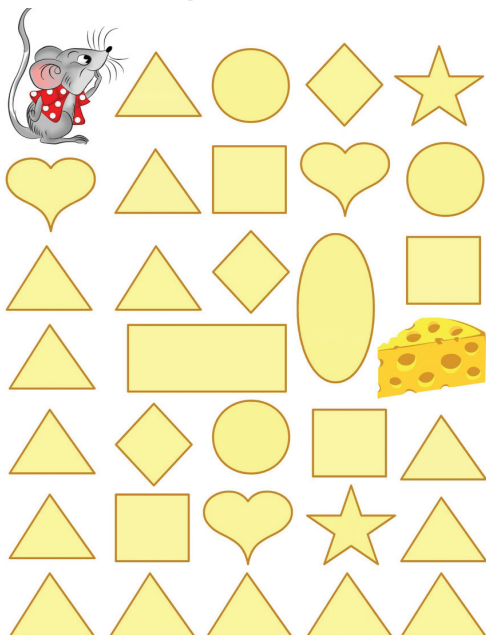
Мандарин
Нарынче, вүдан.

Эрыктена, шеледена, чоккына.
Шокшо элыште шочеш.

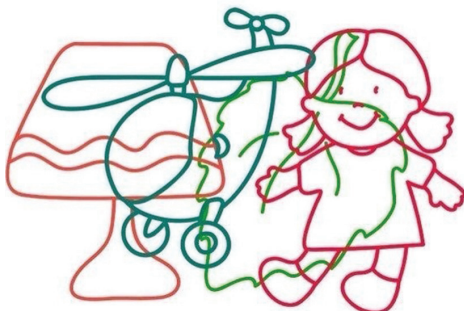
Фрукт.

Даша САДОВИНА.

Советский, Орша.

**Колялан сыр деке миен
шуаш полшыза. Могай фигур
дене каеда!**

**Сүретыште могай
модыш-влак шылыныт!**

– Мичу, каласе
мылам, тыйын ол-
мешет сочинени-
йым кө возен? –
йодеш туныктышо.
– Ом пале,
Марья Ивановна,
мый тенгече он-
дакрак малаш
возынам, – ва-
шешта рвезе.

Шола гыч пурлашке:

- 1) 22-9, 3) 159-13, 6) 465+750, 8) 2329+3294, 10) 25-10,
- 11) 18833-9266, 13) 20-7, 15) 15+16, 17) 120-24, 18) 952-344,
- 19) 99-40, 21) 445+8975, 22) 1496+930, 24) 124-46, 25) 1290-
- 300, 26) 98-44, 28) 11+5, 30) 27+40, 31) 9284-2589, 33) 44-
- 10, 35) 3292-768, 37) 9+1616, 39) 858-356, 40) 1+10.

Кұшычын ұлыкө:

- 1) 710+543, 2) 46-15, 3) 297+1269, 4) 235+232, 5) 83-21,
- 6) 15-4, 7) 29+30, 9) 5457-2355, 12) 24+35, 14) 560-180,
- 16) 381+1139, 18) 12346+5865, 20) 27+69, 21) 183-86,
- 22) 338-42, 23) 280+4692, 26) 10786-5144, 27) 27+22, 29)
- 12200-5879, 31) 687-67, 32) 62-11, 34) 21+24, 36) 61-6, 38)
- 17+44.

Интернетысе сүрет-влакым кучылтмо.

	1	2		3	4	5			
6			7		8			9	
10				11	12				13 14
		15	16		17			18	
				19	20		21		
22	23						24		
25					26	27		28	29
30					31			32	33 34
		35	36					37	38
				39					40